

**Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs**

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Fatālisma skala (LV un RUS), Babre, I., 2016

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Fatalism scale, Shen, Condit & Wright, 2009

3. Īss instrumenta vispārīgs raksturojums(ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Jaunā fatālisma skala ir publicēta 2009. gadā. Autori uzskata, ka jaunā skala ir piemērotāka pētījumu veikšanai dažādās kultūrās un ar skalas palīdzību var novērtēt fatālisma līmeni, kam ir izziņas raksturs. Fatāli uzskati korelē ar negatīvu veselības uzvedību, un parāda indivīda iekšējās kontroles trūkumu pār savu dzīvi (Shen, Condit & Wright, 2009).

Fatālisma skala tika balstīta uz 15 jautājumus saturošu skalu - Powe Fatalism Inventory (PFI, Powe, 1995 no Shen, Condit & Wright, 2009). Anketa sastāv no 20 jautājumiem, kas sakārtoti 3 apakšskalās - likteņa lēmums (10 jautājumi), veiksmē (4 jautājumi) un pesimisms (6 jautājumi).

Kronbaha alfa apakšskalai likteņa lēmums bija 0,86, veiksmē - 0,80 un pesimismam 0,82. Fatālisma skala tika izstrādāta un apstiprināta valsts pētījumā (n=1218), kas liecināja, ka skala ir unidimensionāla un ar labu uzticamību ($\alpha = 0,88$) (Shen, Condit & Wright, 2009).

Respondentiem jāvērtē vai piekrīt anketā izteiktajam apgalvojumiem 1 līdz 5 punktu skalā, kur 1 punkts nepiekrītu un 5 punkti - piekrītu. Izdalītas 3 skalas: Likteņa lēmums, Veiksme un Pesimisms.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču mūsu rīcībā nav informācijas par instrumenta izmantošanas nosacījumiem. Tādēļ lūdzam vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

Lūdzam salīdzināt izsniegto aptauju ar oriģināla aptauju, jo anketa iegūta no adaptācijas autores darba, un, iespējams, konkrētajai aptaujai pētījuma anketā pievienoti vēl citi instrumenti un/vai jautājumi, vai arī veikti citi iespējami pārveidojumi, tāpat iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakritība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas.

5. Īsa pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Izlase: Pētījumā piedalījās 117 respondentes - sievietes ar vecuma intervālu 24 - 88 gadi. Vidējais vecums ($M=60,79$, $SD=14,86$). Tika izrēķināta arī Kronbaha alfa fatālisma skalā un secināts, ka šī skala ir uzticama un lietojama (Cronbach's Alpha = 0,93).

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas

lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>